

**ВИСНОВОК ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА
ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ**
Алнуаймі Алі Джума Алі Саллам
на тему: «Інноваційний розвиток підприємств в умовах інклюзивної
економіки»

на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 073 – Менеджмент
галузь знань 07 – Управління та адміністрування

*(протокол засідання кафедри міжнародного менеджменту та інновацій
№ 2 від 15.09.2025)*

1. Актуальність напрямку дослідження.

Дисертацію присвячено вирішенню важливого та актуального наукового завдання щодо розробки та обґрунтування теоретико-методичних положень та рекомендацій щодо управління підприємством в умовах інклюзивної економіки на засадах компетентнісного підходу та інструментального забезпечення його інклюзивного базису.

Мета, сформульована в роботі, відповідає обраному напрямку дослідження, отримані результати мають наукову новизну, практичне значення та сприяють досягненню мети.

2. Наукове та практичне значення роботи.

Наукове значення роботи доводить те, що дисертацію Алнуаймі Алі Джума Алі Саллам виконано згідно планів науково-дослідних робіт Національного університету «Одеська політехніка» за 2021-2024 рр., а наукові результати його дисертаційної роботи використані при виконанні наукових тем як співвиконавця (акт про впровадження №15/71-06 від 06.01.2025 р.): *держбюджетної теми* НДР «Менеджмент як фактор сталого розвитку в координатах парадигми економічних систем» (номер державної реєстрації 0118U006802, 2018-2022 рр.), де автором проведено оцінку рівня використання економічного потенціалу системи менеджменту якості при оцінюванні інвестиційно-інноваційного проекту, надано характеристику інноваційного розвитку як глобального явища, ідентифіковано його чинники та наслідки для підприємств; *держбюджетної теми* НДР «Стратегічні імперативи менеджменту організацій в умовах глобалізаційних ризиків та кризових явищ» (номер державної реєстрації 0123U101755, 2023-2026 рр.), де автором досліджено феномен інклюзивної економіки, визначено її понятійний апарат, базові процеси та явища; розроблено рекомендації для використання та оцінювання інклюзивної зайнятості як інструменту активізації інноваційного розвитку підприємства, обґрунтовано механізм формування компетентностей за ознаками інклюзивності та інноваційного розвитку, надано рекомендації щодо їх секторального застосування.

Практичне значення отриманих результатів підтверджується їх впровадженням у діяльність: ТОВ «РЕФ Холод» (довідка № 2 від 17.01.2025р.) –

впроваджено рекомендації щодо використання та оцінювання інклюзивної зайнятості як інструменту активізації його інноваційного розвитку. ТОВ «Експедитор» (довідка № 1 від 03.01.2025 р.) – впроваджено рекомендації щодо формування інклюзивного базису компетентісного управління підприємством, що дозволяє удосконалити процес управління підприємствами.

Теоретичні, методичні та аналітичні результати дослідження використано в навчальному процесі Національного університету «Одеська політехніка» МОН України при підготовці навчально-методичних матеріалів з дисциплін «Реінжиніринг бізнес-процесів», «Менеджмент соціально-орієнтованих та інклюзивних проєктів», «Менеджмент змін в непередбачуваних умовах» (акт впровадження №16/81-06 від 06.01.2025 р.).

3. Наукова новизна одержаних результатів полягає у розробленні та обґрунтуванні теоретико-методичних підходів і рекомендацій щодо управління підприємством в умовах становлення інклюзивної економіки, що інтегрує компетентнісний підхід із інструментальним забезпеченням розвитку інклюзивності підприємства.

Найбільш вагомі наукові результати, що становлять наукову новизну: *удосконалено:*

- наукова характеристика змісту базових процесів (інклюзивна зайнятість, цифрова доступність) та структурних явищ (інклюзивний ринок праці, політика DEI, цифрова рівність); б) обґрунтування нових типових протиріч між інноваційністю та інклюзивністю у бізнес-моделях підприємств;

- механізм та методичні засади оцінювання потенціалу інклюзивної зайнятості та її впливу на інноваційний розвиток підприємства, відмінністю яких є оцінка рівня та взаємозв'язку інклюзивної зайнятості з інноваційною активністю підприємств за ключовими вимірами (рекрутинг, корпоративна культура, навчання DEI, голос працівників, фізичний простір, політики, технологічне середовище та рівні можливості);

- структурно-логічну модель та стратегічну візію управління інноваційним розвитком через інтеграцію інклюзивного базису в систему формування компетентностей, запропонована модель якого відрізняється тим, що: а) системно організований набір принципів, підходів і типів компетенцій, що забезпечують рівний доступ працівників до розвитку, участі в інноваціях та інтеграції у трансформаційні процеси підприємства обґрунтовує та використовує як інклюзивний базис; б) формування останнього базується на системному включенні soft DEI-компетенцій у профілі посад та управлінських рішень, інституціоналізації менторства з цифрової інклюзії;

- методичні підходи та аналітичний інструментарій дослідження чинників інноваційного розвитку підприємства, відмінністю яких є: система оцінювання залученості, вибір навчальних платформ з фокусом на інклюзію (e-learning, менторство); потенціал механізмів зворотного зв'язку і участі (інноваційні майстерні, соціальні ініціативи); концептуальне обґрунтування та інструментальне доведення використання інклюзивної зайнятості як ресурсу стратегічної трансформації підприємства, що сприяє зростанню його

соціального капіталу, адаптивності та інноваційного потенціалу;

– формування інклюзивно-інноваційних компетентностей, відмінністю якого є: а) багаторівнева структура з виокремленням особистісного, організаційного та секторального рівнів; б) структуризація складових механізму та етапів відповідної управлінської діяльності; в) системи індикаторів досягнення цілей етапу, що сприяє оперативному ухваленню управлінських рішень у сфері інклюзивного розвитку персоналу;

дістало подальшого розвитку:

– наукові знання про інноваційний розвиток як інтегративний процес, що поєднує технологічні, організаційні та соціальні зміни, відмінностями якого є: а) характеристика інноваційного розвитку через інклюзивний вимір, що забезпечують інновації як інструмент реалізації принципів справедливості та доступності в умовах інклюзивної економіки; б) обґрунтування його чинників як взаємопов'язаної екосистеми, що зумовлює зміни у виробництві, управлінні та організації праці через зміни бізнес-моделей, посилення ролі інтелектуального ресурсу, нові вимоги до компетентностей і форм зайнятості та наслідків для підприємств в контексті глобальних трендів цифровізації та трансформації ринку праці;

– науковий базис інноватики, який доповнено інклюзивним підходом, відмінністю якого є: а) опис динаміки інноваційного середовища та його трендів через систематизацію зміни ролі стейкхолдерів під впливом інклюзивності; б) класифікація структурних змін інклюзивних інновацій на основі глобальних тенденцій – від адаптаційних до універсально-дизайнерських та інклюзивно-цифрових.

4. Публікації результатів роботи, результати їх експертизи.

4.1 Публікації здобувача. За результатами досліджень опубліковано 12 наукових праць: 1 одноосібний розділ у колективній монографії; 1 стаття у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базі даних Scopus; 3 статті у наукових фахових виданнях України, що включені у міжнародні наукометричні бази; 7 тез доповідей на наукових конференціях. Загальний обсяг публікацій складає 6,19 д.а., з яких 4,79 д.а. належать особисто автору.

Монографії, розділи у колективних монографіях

1. Алнуаймі Алі Джума Алі Саллам. Розділ 2.4 Системний підхід та інклюзивний базис компетентісного управління інноваційним розвитком підприємства. Організаційно-економічний механізм формування інклюзивної соціальної відповідальності: сталий розвиток та національна безпека: монографія / за ред. С. В. Філіппової. Одеса: Бондаренко М. О., 2024. С. 238-259. ISBN 978-617-8511-30-2 URL: <https://economics.net.ua/files/scientific-base/monogr/978-617-8511-30-2.pdf> (1,1 д.а.).

Статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus

2. Kravchuk, N., Rusinova, O., Desyatov, T., Lapshyn, I., Ali Juma Ali Sallam Alnuaimi (2022). Management of Innovation and Investment Activities of Enterprises in the Conditions of Digitalization to Increase Their Competitiveness in the International Market. International Journal of Computer Science and Network Security, Vol. 22, No. 3, pp. 335-343. ISSN: 1738-7906 URL:

<https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.3.43> (0,6 д.а., особистий внесок: додання та обґрунтування мотиваційного блоку та його впливу у розроблену візуалізацію взаємозв'язку управлінських функцій у контексті інноваційної та інвестиційної діяльності підприємств – 0,1 д.а.).

Статті у фахових виданнях України

3. Алнуаймі Алі Джума Алі Саллам. Механізми та інструменти розвитку компетентностей персоналу в умовах інклюзивної економіки та інноваційної динаміки. Економічний журнал Одеського політехнічного університету. 2024. №3(73). С. 132-143. URL: <https://economics.net.ua/ejopu/2024/No3/132.pdf> . (Дата звернення 05.01.2025). DOI: 10.15276/EJ.03.2024.16. (Index Copernicus, Google Scholar). (1,2 д.а.)

4. Алнуаймі Алі Джума Алі Саллам. Трансформація інклюзивних інновацій: динаміка розвитку та структурні зміни в умовах стратегічних викликів форс-мажору. Економіка: реалії часу. Науковий журнал. 2024. № 3 (70). С. 141-154. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2024/No3/141.pdf>. (Дата звернення 05.01.2025). DOI: 10.15276/ETR.03.2024.14. (Index Copernicus, Ulrich's Periodicals Directory, EBSCO Publishing, Google Scholar). (1,24 д.а.)

5. Філіппова С.В., Алнуаймі Алі Джума Алі Саллам. Інноваційний розвиток підприємств в інклюзивній економіці: управлінські виклики для підприємств. Економічний журнал Одеського політехнічного університету. 2024. №4 (30). С. 114-157. URL: <https://economics.net.ua/ejopu/2024/No4/144.pdf> . DOI: 10.15276/EJ.04.2024.16 (Дата звернення 05.01.2025). (Index Copernicus, Google Scholar). (1,4 д.а., особистий внесок: висвітлено структурні та динамічні зміни створення інклюзивних інновацій, їх фокус для людей з інвалідністю, управлінські виклики інноваційного розвитку в умовах інклюзивної економіки. 0,7 д.а.)

Опубліковані праці апробаційного характеру

6. Алнуаймі Алі Джума Алі Саллам. Оцінка інклюзивної зайнятості та впливу на інноваційний розвиток підприємства. Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України (в умовах воєнного стану та поствоєнний період): Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції. Україна, м. Одеса, Одеська політехніка, 24 листопада 2024, Україна, м. Одеса. С.129-131. URL: <https://economics.net.ua/oaz> (дата звернення: 15.01.2025) (0,15 д.а.)

7. Алнуаймі Алі Джума Алі Саллам, Третьяков М.С. Підвищення ефективності діяльності підприємства в умовах воєнного стану. Актуальні проблеми теорії та практики менеджменту: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 24 травня 2024, Україна, м. Одеса. С.191-192. URL: <https://economics.net.ua/files/science/men/2024/s6.pdf> . (Дата звернення 20.01.2025). (0,1 д.а., особистий внесок здобувача: визначено сутність та основні функції стратегічного управління підприємством – 0,05 д.а.).

8. Алнуаймі Алі Джума Алі Саллам, Онищук О.О. Впровадження екологічного менеджменту як ключовий фактор стійкого розвитку підприємств у сучасних умовах глобальної екологічної кризи. Сучасний менеджмент економічних систем в координатах парадигми сталого розвитку: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 18 вересня 2024, Україна, м. Одеса, С.57-58. URL: https://economics.net.ua/files/science/suchasnyy_men/2024/SM_2024.pdf . (Дата звернення 20.01.2025). (0,1 д.а., особистий внесок: опис цілей сталого розвитку та кейсів екологічних ініціатив підприємств – 0,05 д.а.)

9. Алнуаймі Алі Джума Алі Саллам, Мартинюк А.С. Проблема впровадження екологічного менеджменту на підприємствах машинобудівної галузі. Актуальні проблеми теорії та практики менеджменту: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 28 травня 2023, Україна, м. Одеса. С. 108-109. URL: <https://economics.net.ua/files/science/men/2023/s4.pdf> . (Дата звернення 20.01.2025). (0,1 д.а., особистий внесок: визначення ролі персоналу при впровадженні екологічного менеджменту на підприємстві – 0,05 д.а.).

10. Алнуаймі Алі Джума Алі Саллам, Бондар К.Р.. Роль стратегічного планування у досягненні конкурентної переваги. Сучасний менеджмент економічних систем в координатах парадигми сталого розвитку: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 18 вересня 2023, Україна, м. Одеса. С. 98-99. URL: https://economics.net.ua/files/science/suchasnyy_men/2023/SM_2023.pdf . (Дата звернення 20.01.2025). (0,1 д.а., особистий внесок: формулювання завдань персоналу, які визначають роль стратегічного планування на підприємстві – 0,05 д.а.).

11. Продіус О.І., Алнуаймі Алі Джума Алі Саллам, Донецькова В.А. Аналіз існуючих підходів щодо системи управління конкурентоспроможністю в умовах невизначеності. Актуальні проблеми теорії та практики менеджменту: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 28 травня 2022, Україна, м. Одеса. С.78-80. URL: <https://economics.net.ua/wp-content/uploads/2022/06/s2.pdf> . (Дата звернення 20.01.2025). (0,15 д.а., особистий внесок: опис методів стратегічного аналізу підприємства – 0,05 д.а.)

12. Алнуаймі Алі Джума Алі Саллам, Є.В. Ніколаєва. Адміністративний менеджмент як один із напрямків сучасного управління. Сучасний менеджмент економічних систем в координатах парадигми сталого розвитку. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 20 вересня 2022, Україна, м. Одеса. С.23-24. URL: https://economics.net.ua/files/science/suchasnyy_men/2022/s2.pdf . (Дата звернення 10.01.2024). (0,1 д.а., особистий внесок: визначення дій персоналу для забезпечення реалізації управлінських рішень – 0,05 д.а.).

4.2 Результати експертизи публікацій. Відзначається, що у вищенаведеному списку опублікованих праць за темою дисертації зміст дисертації повністю розкрито.

Всі наукові результати, що викладені в дисертації, одержані автором особисто. З наукових публікацій, виданих в співавторстві, у роботі використано лише ті положення, що складають індивідуальний внесок автора.

Загальний обсяг 12 представлених публікацій складає 6,19 д.а., з яких 4,79 д.а. належать особисто автору.

До переліку наукових публікацій (згідно Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому Постановою КМУ №44 від 12.01.2022 року, зі змінами), в яких висвітлено наукові результати дисертації здобувача, увійшли:

1) публікація №1 (відповідно до п.8 п.4 як одноосібний розділ у колективній монографії, що рекомендовані до друку вченими радами закладів та пройшли рецензування, крім одноосібних монографій, виданих у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором.

2) публікація № 2 (Категорія А, Scopus) зі списку праць здобувача - відповідно до п. 8 абзац як стаття «у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus».

3) публікації № 3, 4, 5 (Категорія Б) зі списку праць здобувача (відповідно до п.8 п.1 як статті у наукових виданнях, включені на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України, п.9 абзац 1 за наявності у них активного ідентифікатора DOI (Digital Object Identifier).

Відтак, кількість та обсяг праць, а також науковий рівень видань, де вони опубліковані, відповідають вимогам пп. 8-9 діючого «Порядку

присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

5. Відповідність вимогам, що пред'являються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

Здобувачем Алнуаймі Алі Джума Алі Саллам дотримано вимоги з академічної доброчесності та не допущено її порушень під час дослідження, що підтверджується протоколом перевірки, який опрацьовано фахівцями випускової кафедри міжнародного менеджменту та інновацій та членами групи забезпечення підготовки доктора філософії по ОНП за спеціальністю 073 – Менеджмент.

Висновок: дисертаційна робота Алнуаймі Алі Джума Алі Саллам на тему «Інноваційний розвиток підприємств в умовах інклюзивної економіки» відповідає вимогам п.6-7 Постанови КМУ №44 від 12.01.2022 року зі змінами «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії»; написана стилістично грамотною науковою українською мовою, що відповідає загальним нормам виконання наукових праць. Стиль її викладання забезпечує легкість і доступність сприйняття.

Дисертація *рекомендується до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді* за спеціальністю 073 Менеджмент.

Головуюча на засіданні:
завідувачка кафедри
міжнародного
менеджменту та
інновацій
д.е.н., проф.

Ксенія КОВТУНЕНКО

15 вересень 2025 року